RUSKI INWALID

No. 224.

WTOREK. 21 Września. 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: z Petersburga. Królewstwo Polskie. Wiadomości Zagraniczne: Franciia. Hiszpaniia. Włochy. Portugaliia.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

z Petersburga, 21 Września.

Ukaz Nayiaśnieyszego Cesarza JMści.

z Bożey łaski,
MY ALEXANDER I.
CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY,
&c. &c. &c.

Celem dopełnienia woysk i flot Naszych oraz nagrodzenia zmnieyszenia się ich, zrządzonego przez zwyczayny roczny ubytek i przez uwolnienia, któreśmy dali starym żołnierzom, co lata przepisane prawami wysłużyli, a których liczba iest znaczna; niemniey też i tych, których choroby i kalectwa uczynili niesposobnemi do służby, uznawszy za rzecz potrzebną dokonać w tym roku naboru rekruckiego, *Rozkazuiemy*: zebrać z całego Państwa po cztery rekruty z pięciuset dusz, na mocy Ukazu Naszego danego Senatowi rządzącemu dnia 26 Sierpnia 1818 roku.

Dan w mieście Warszawie roku od narodzenia Chrystwia 1820 a panowania naszego 20.

Na Autentyku podpisano własną Jego Cesarskiey Mści ręką:

ALEXANDER.

KRÓLESTWO POLSKIE.

z Warszawy, 18 Września.

Seym Królestwa Polskiego,

Kommissyie Seymowe obrane przez obie Jzby (obacz ostatni numer Gazety Rus. Inw:) naradzaią się teraz wspólnie z Radą Stanu nad proiektami do praw, na teraźnieyszym Seymie pod rozwagę Jzb przyyść maiącemi.

Posiedzenie dnia 16 Września.

Izba Poselska.

Dnia tego zebraney Izbie Poselskiey oznaymił JW. Marszałek, że do ukończonych narad Kommissyy Seymowych łącznie z Radą Stanu, posiedzenia Izby odroczone zostaną. Oznaymił daley JW. Marszałek Izbie, iakie proiekta na teraźnieyszym Seymie pod iey roztrzą-

sanie przyyść maią, a to w następuiącym porządku i czasie:

Do dnia 19 Kommissyie obu Izb do praw cywilnych i kryminalnych łącznie z Radą Stanu roztrząsać będą proiekt do Kodexu postępowania karnego.

Od dnia 20 do 25 Kodex postępowania karnego przedstawiony będzie Izbie Poselskiey i przez nią rozbierany.

Od dnia 26 do 28 przyydzie pod rozpoznanie Izby Statut organiczny o Senacie.

Od dnia 29 do 5 Października zaymie się Izba proiektem do kodexu postepowania cywilnego.

Od dnia 6 Października do dnia 9 wnoszony nareszcie będzie Statut o Reprezentacyi Narodowey.

Trzy dni następuiące przeznaczone będą na podawanie petycyy i uwag nad Rapportem Rady Stanu.

W dniu zaś 13 Października, stosownie do Uniwersału zwołuiącego Seym, obrady Izb zamkniętemi zostaną.

Czas atoli, dodał JW. Marszałek, na roztrząsanie proiektów przeznaczony, stosownie do ich załatwiania skracanym lub przedłużanym bydź może. Że zaś w tey chwili Kommissyie Seymowe zatrudniaią się rozbiorem powyższych proiektów wspólnie z Radą Stanu, zatem obie Izby tak Senatorska iako i Poselska odłożone zostały do czasu, kiedy wspomnione Kommissyie dzieło swoie będą mogły przedstawić.

Raport rady stanu

o dwuletnich czynnościach Rządu, czytany na drugim posiedzeniu Izb połączonych dnia 14go Września r. b.

Nayiaśnieyszy Panie!

W chwili blisko nadchodzącego Seymu spada na Radę Stanu obowiązek złożyć u Tronu Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości ogólny obraz położenia kraiu, postępu Administracyi i uzyskanych w dwuletnim przeciągu czasu skutków. Przychodzi oraz zdać nakazaną przez Waszą Cesarsko-Królewska Mość sprawę o petycyiach Izby Poselskiey przy zamknięciu ostatniego Seymu zaniesionych, z których iedne Wasza Cesarsko-Królewska Mość nayłaskawiey wysłuchać i uiścić raczyłeś, drugich dopełnienie Radzie Swoiey Stanu poleciłes, a w przypadku gdyby dopełnionemi bydź nie mogły, powody lub przeszkody wystawionemi mieć sobie chciałes: z obrazem tym obeymuiącym ciąg dalszy czynności na przeszłym Seymie Narodowi udzielonych, łączyć się musi odpowiedź na uwagi Izb obudwóch z powodu takowych udzieleń wynurzone. Nie unika iey Rada Stanu, owszem wyrazi z tą otwartością iaka przystoi Rządowi, którego iest obowiązkiem, nie pragnąć, tylko dobra i pomyślności kraiu, oraz szukać wszędzie i zawsze światła, chociażby promienie iego oświecać miały, mimowolnie a od niedoskonałości ludzkiey nieoddzielne pomyłki; każde więc wyraźne dostrzeżenie, każde szczegółowe żądanie, każda nieuprzedzona uwaga otrzyma w ninieyszym Rapporcie, przy każdey materyi które się dotycze odpowiedź i tłumaczenie. Okaże się, że nie zbywało na chęciach wyprowadzenia z nich tego pożytku do iakiego dążyły, i ieżeli nie wszystkie uiszczonemi bydź mogły, wszystkie z dokładnością zważane i rozbierane zostały; lecz oceniaiąc ducha tych przełożeń nie chciałes Wasza Cesarsko-Królewska Mość, aby ogółowe, i żadnym wyraźnem życzeniem ani szczególnem rozkazaniem nieoznaczone lub wprost z powyższych udzieleń niewypływaiące zarzuty, stawały się dla Rady Stanu do odpowiedzi powodem; przez co daiąc dowód troskliwości swoiey, aby źródło uczuciów i chęci narodowych w czystości swoiey zmąconem nie zostało, niemniey niezmienną wolę obiawić raczyłeś, aby obrończe formy Konstytucyi to dzieło Twoiey mądrosci i wspaniałomyślności, w właściwem sobie przeznaczeniu i obrębie ani krępowane ani rozwalniane nie były. Skoro więc do tych zbawiennych przestróg rodzay powyżey wspomnionych uwag stał się pobudką; godzi się przeto spodziewać, że Izby za przewodnictwem dobra publicznego które ie tak przykładnie ożywia, zdołaią w wynurzeniach swoich w szczęśliwy utrafić środek.

Nie więcey zależy narodowi iak Rządowi na scisłem trzymaniu się toru, iaki im konstytucyia przepisuie, ostrzegać się więc nawzaiem muszą, aby zbaczaiąc nie zapuszczali się w nieograniczoną przestrzeń, w którey nayczyścieysze zamiary uchybić celu mogą.

Zna Rząd Waszey Cesarsko Królewskiey Mości, iż tylko sprawiedliwość, sumienne zachowanie Konstytucyi, i święte trzymanie się prawideł stałych i niezmiennych z strony Rządzących zaszczepić może ducha publicznego w narodzie, lecz i to zna, że tylko ufność tegoż narodu i przekonanie, iż Rząd nic chcieć nic przedsięwziąść nie może, coby się nie zgadzało z obecną lub przyszłą pomyślnością mieszkańców, rozkrzewić go i ustalić zdoła.

Rząd Konstytucyyny nie może sobie nigdy życzyć oboiętności Rządzonych na kroki swoie traciłby przez to naypewnieyszy organ opinii i życzeń powszechnych; lecz i tego taić nie powinien, iż widziałby ze smutkiem oddalaiące się Epokę pomyślności powszechney, gdyby odkryto za iedyny sposób podobania się narodowi przyganiać działaniom Rządu, nie czekaiąc doyrzałości zamierzonych owoców.

(Dalszy ciąg iutro.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francyia.

z Paryża, 9 Września.

W dzienniku lugdunskim czytamy artykuł w którym wyrażono, że to miasto tak ważne z położenia swoiego, ludności, handlu i oswiecenia, zapewne zawsze dochowa wierności dla Króla i konstytucyi, a wszelkich użyie środków do odwrócenia buntowniczych zamachów, gdyby się te kiedy kolwiek w niem okazały.

Kiedy Xiężna *Berry* przechadzała się dnia wczorayszego po terrasie dla przypatrzenia się zaćmieniu słońca, dwie iakies osoby, ozdobione orderami zbliżały się do niey spiesznie, powaliły na ziemię straż, która im tamowała przeyście i wrzeszcząc obrażliwie i nieprzystoynie, chciały weyść na terras; spostrzegła to iednakże zaraz policyia i schwytała. Niewiadomo iescze iaka ich była myśl; lecz ta się wyświeci w badaniach.

Król także uważał to zaćmienie.

Dnia wczorayszego w ogrodzie Królewskim zwanym *jardin des plantes* miało mieysce następuiące smutne wydarzenie. Jeden z ciekawych przypatruiących się znayduiącemu się tam niedzwiedziowi, nieostróżnie przewalił się za kratę, i roziuszone zwierze w oka mgnieniu go rozszarpało.

Czytamy w gazetach naszych wiadomość, iakoby na granicy między Rossyią i Chinami odkryto niedawno grobowiec mędrca greckiego *Solona!*

Hiszpania.

z Madrytu, 29 Sierpnia.

Wyrok Królewski z dnia 17. b. m. ogłosił przebaczenie wszystkim więźniom, tak Europeyskich iak Amerykańskich prowincyi. Sami tylko wielcy przestępcy iak n. p. Zdraycy państwa, zaboycy, zbóycy, podpalacze i robiący fałszywą monetę, nie są tym wyrokiem objęci.

Ostatnie wypadki neapolitańskie tem bardziey zwróciły na siebie uwagę publiczną, iż wielu magnatów hiszpańskich posiada rozmaite i znaczne dobra w prowincyiach tego Królestwa.

Włochy.

5 *Września.* Eskadra będąca pod dowodztwem Kapitana *Bosan*, zabrała niedawno okręt ładowny bronią różnego rodzaiu wartosci 150 tysięcy uncyi. Tak okręt iak równie też i ładunek iego, były własnością Palermczyków.

Według ostatnich doniesień z Sycylii, stan miasta Palermo codzień opłakańszym się staie. Przestępcy powypuszczani z więzień, strasznych niedawno dokazywali niaładów i prawie zupełnie zrabowali i zniszczyli miasto, pozapalali archiwa państwa i wszystkie sądownictwa. Miasto *Girgenti* stało się podobnież ofiarą niezgod domowych i takiegoż doswiadczyło losu iak Caltanizetta.

W gazecie florentskiey z dnia 22. z. m. czytamy następuiący artykuł: »Wskutek proźby którąsmy niedawno otrzymali, spieszemy donieść czytelnikom naszym, że Hrabia *St Leu* (Ludwik Bonaparte) autor Xięgi pod tytułem historyczne akta Hollandyi, nigdy nie dawał pełnomocnictwa wydawcy do załączenia przemowy, znayduiącey się przy edycyi londynskiey, ani podpisywania iego imienia na wstępie; że cała treść tey przemowy iest zupełnie przeciwna sposobowi myślenia autora dzieła, który blisko iuż od dziesięciu lat inaczey się podpisuie, iak Ludwik Hrabia St Leu. Hrabia ten od kilku dni powrócił do piękney swoiey wsi, zbudowaney na iednym pagórku przed bramami St. Gallo.

z Rzymu 14 Sierpnia.

Z wielu miast i osad państwa koscielnego otrzymano tu smutne wiadomości, o strasznych szkodach zrządzonych 16 b. m. przez burze i grady nadzwyczayne. W listach z Tiwoli od 17 b. m. Czytamy między innem co następuie: »Po trzech miesięczney przeszło suszy dotknęła nas okropna klęska: spadł wczora tu i w okolicach niezmiernie wielki grad i mniey iak w dwadziescia minut zniszczył wszystkie prawie ogrody, pola i winnicę. Ludzie doswiadczeni twierdzą, że szkoda wynosi przeszło 180 tysięcy skudów, procz tego w samym mieście wszystkie okna są powybiane.

Szaleństwo rozmaitych partyy znayduiących się teraz w Neapolu, codzień się powiększa i rozumieć należy, iż iesli kiedykolwiek wolne będą od niebespieczeństw zewnętrznych, zacz-

ną się wzaiemnie napadać i niszczyć. Jenerał *Pepe* miał niedawno mowę, do uzbroionego korpusu Węglarzy (Carbonari) w którey między innemi powiedział: »Rewolucyia neapolitańska ma dwóch iawnych i strasznych nieprzyiacioł to iest Sycyliyczyków i Austryią, pierwsi wkrótce przestaną bydz niebespieczni; lecz iest iescze trzeci taiemny nieprzyiaciel, którym iest Papież. Dla tegoto powinni *Węglarze* prosić Namiestnika Królewskiego, o zupełny rozbrat z dworem Rzymskim.« W Neapolu zbieraią iuż podpisy do adressu ułożonego w tey mierze do Namiestnika.

Według ostatnich doniesień z Sycylii, większa połowa miast tey wyspy przyięła stronę Palermo, a w samey Messynie iest znaczna partyia mianująca się Sycyliyską, która tak dalece iest iuż niebezpieczną dla zwierzchności mieyscowey, iż Xiąże *Del'a Scaletta*, głowny tego miasta rządca, musiał się schronić do cytadelli. Woysko nadesłane z Neapolu obróciło się ku Trapani. W tey to mocno warowney twierdzy kommendant neapolitański utrzymywał się dotąd z przykładną stałością.

z *Neapolu*, 22 *Sierpnia*.

Słychać że z przyczyny teraznieyszego stanu rzeczy ma się urządzić między Gaeta, Capua i Aversa korpus obserwacyyny. Mieszkańcy Palermo, przesłali Namiestnikowi Królewskiemu adres w wyrazach nader nieprzystoynych i uwłaczaiących należnego uszanowania, w którym odgrażaią się wysadzić na powietrze cytadellę z trzema tysiącami osady neapolitańskiey, w zdarzeniu, gdyby przeciwko nim użyto środków nieprzyiacielskich; celem zaś przekonania, że gotowi są do dokonania zapowiedzianey pogróżki, postawili na około rzeczoney cytadelli 6 beczek prochu; złożyli pułk iazdy z samych furmanów, a z więźniów galerowych którym powrócili wolność, uformowali pułk oddzielny; na mieszkańców zamożnieyszych nakładaią rozmaite podatki bez wszelkiey przyczyny. Pospólstwo, i same nawet włóczęgi ieżdżą po ulicach w pięknych poiazdach, zabranych u magnatów.

PORTUGALIIA.

Ostatnie wiadomości z Porto dochodzą do 31 Sierpnia i zwiastuią między innemi co następuie: »Nowe postanowienia, napisane ręką buntu, na nieszczęście iuż są przyięte w Ponte de Lime, Jana i Braga i potwierdzone przez zwierzchności tameczne mieyscowe. Junta tymczasowa naypierwssą swoią zwróciła uwagę na kassy publiczne. Czytelnicy zapewne myśleć będą, że te kassy były próżne, i że iunta dla tego tylko zwróciła na nie baczność, aby przez mądre rozrządzenia napełniła ie i uporządkowała? Wcale nie tak się rzecz dzieie: W każdey z tych kass, znaydowały się znaczne summy w gotowiznie i służyły za dowod porządney i przykładney admtnistracyi, iakowa we wszystkich gałęziach rządu portugalskiego dawała się widzieć.— Następnie ta nowa tak nazwana *władza* porozsyłała pisma do wszystkich konsulów z doniesieniem, że traktaty istnieiące z mocarstwami zagranicznemi, iak nayświęciey zachowywane, a wszystkie przyiacielskie z nimi stosunki na pierwszych zasadach *przedłużane* będą z nałożytem każdego własności zabespieczeniem. Teraz pytamy się: Jeśli według słów teraznieyszego rządu Portugalskiego, wszystkie pierwsze stosunki na dawnych pozostaną zasadach, i prawo własności nienaruszenie zachowanem będzie; nacoż innego posłuży ta zmiana, iak nie do rozerwania istnieiącego prawego porządku rzeczy; a to rozerwania czyż niewyda poźniey lub wcześniey naysmutnieyszych skutków? Nayzwyczaynieysza i nayprostsza taktyka wszystkich teraźnieyszych rewolucyionistów na tem zależy, iż podburzywszy swoich współobywateli do złamania wierności rządowi, któremu takową zaprzysięgli, poczynaią im poźniey mówić o porządku i spokoyności, i o uroionem ukontentowaniu, które *powszechném* nazywaią. To własnie daie się widzieć i w prowincyiach portugalskich zbuntowanych; a przecież że to ukontentowanie nieiest powszechnem, dowodzi się widocznie tem, iż nayzamożnieysi kupcy portugalscy z całym swoim maiątkiem powsiadali na okręty i puścili się na morze.

Z Lizbony donoszą, że chociaż tam panowała dotąd spokoyność, wiele iednak osob zarażone są duchem rewolucyynym, a miasta: Minho, Tralosmontes i Beira, przyięły systemat buntowniczy. Reieucyia opuszcza Lizbonę i puscza się do Ameryki.

W PETERSBURGU.

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.